

NÄRODLAD POLITIK FÖR RONNEBY KOMMUN

VALPROGRAM 2018 CENTERPARTIET I RONNEBY

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<i>Valets avgörande politiska utmaningar</i>	2
<i>En hållbar framtid för Ronneby kommun</i>	3
<i>Utveckling i hela kommunen</i>	4
-Trygghet	5
-Nära och tillgänglig vård och omsorg	5
-Integration	6
-Jobb och företagande	7
-Grön tillväxt	8
-Kultur och Fritid	9
-Utbildning	9

VALETS AVGÖRANDE POLITISKA UTMANINGAR

Centerpartiet i Ronneby ingår i Ronnebyalliansen som har styrt Ronneby kommun sedan år 2011. Under dessa år har kommunen bl a utvecklats till att år 2017 ha det bästa företagsklimatet i länet, att år 2017 ligga på 14:e plats i Sverige avseende kommunens miljö- och energiarbete, att år 2017 vara näst bäst i Sverige på att förebygga våld mot kvinnor och att vara prisade för införandet av trygg hemgång för äldre från sjukhuset till hemmet. Vi har dessutom skapat en bred samverkan mellan kommun och olika samhällsaktörer för utveckling i hela kommunen.

Men vi vill så mycket mera. Det finns fortfarande mycket som kan göras bättre. Vår kommun har stora utmaningar de kommande åren med att bl a ge **företagen** goda förutsättningar att öka andelen **människor i arbete**, att **öka antalet bostäder**, att ge de som kommit **nya till vår kommun** en chans komma in i vårt samhälle, att **öka tryggheten**, att ta tillvara på **hela kommunens** förutsättningar och att ställa om till **en hållbar utveckling**.

Ronneby ska bli **Sveriges första hållbara kommun**. För att nå dit måste vi balansera de tre dimensionerna av hållbarhet: **den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga**. Det kräver hårt arbete och stort engagemang från alla för att bidra till en samhällsutveckling som är långsiktigt hållbar för såväl människan som naturen.

Centerpartiet i Ronneby har haft förmågan att ta ansvar och leda kommunens utveckling sedan år 2011. Under den tiden har kommunens inriktning förändrats och nya arbetssätt påbörjats för att nå en hållbar långsiktig utveckling. Resultatet av det arbetet börjar nu synas på många olika områden.

I valet den 9 september 2018 ber vi om förnyat förtroende för att leda och utveckla kommunen vidare in i framtiden.

EN HÅLLBAR FRAMTID FÖR RONNEBY KOMMUN

Centerpartiet vill att **Ronneby** ska vara den bästa kommunen att bo, leva och verka i. En **jämställd** och **trygg** framgångskommun med tydliga mål och med en **långsiktigt hållbar** utveckling. Vi vill fortsätta att ta tillvara på den växtkraft och det engagemang som finns i **hela vår kommun**. I vår kommun ska kommunal grundservice finnas i alla kommundelar, alla ska ha tillgång till bredbandsuppkoppling där man bor, man ska kunna åka kollektivtrafik mellan kommundelarna och företagen ska kunna utvecklas och ges möjlighet att skapa jobb. I Ronneby kommun ska livskvalitet finnas i **hela kommunen**.

Vår värdegrund **inkluderar alla människor**. Centerpartiet står upp för de värderingar som utgör grunden för ett **fritt och tryggt** samhälle. Det handlar om liberal demokrati, mänskliga fri- och rättigheter, socialt och ekonomiskt ansvarstagande samt värnande om äganderätt och näringsfrihet. Vi står på den **enskilda människans sida** med ett tydligt **underifrånperspektiv** i politiken. Vi tror på varje människas rätt och förmåga att själv forma sin egen framtid. Det är därför vi vill att beslut ska fattas så nära människor som möjligt så att du själv kan påverka din vardag. Vi kallar det för **Närodlad politik**.

Vår politik är **grön, social och jordnära**. Den bygger på ett öppet och rättvist samhälle och på en långsiktig hållbar framtid. I ett sådant samhälle är **tryggheten** som störst och människor kan mötas och knyta sociala band. En viktig del av tryggheten är **rättstryggheten**. Ingen ska ha rätt att ta ifrån oss vår frihet och trygghet genom kriminella handlingar.

Det är grundläggande att flickor och pojkar, kvinnor och män, har **samma möjligheter**. Detta inkluderar en fungerande förskola och äldreomsorg, en jämställd skola och vård och ett jämställt ansvar för hem och familj. Kön ska inte avgöra lön, inte heller status, inflytande i samhället och näringslivet eller möjligheten att skapa ekonomiska tillgångar. Våld i nära relationer, sexualiserat våld, hedersrelaterat våld och kränkningar av den kroppsliga integriteten är **begränsningar av människans frihet som aldrig får accepteras**.

Under hösten 2017 har **#metoo** på ett skrämmande och alarmerande sätt visat hur utbredd sexuella trakasserier och övergrepp är mot kvinnor. Det kan ingen längre blunda för. Kvinnor ska aldrig behöva finna sig i att utsättas för nedvärderande språk, tafsande och sexuella övergrepp, vare sig på jobbet, i skolan, i hemmet eller i det offentliga rummet.

Valfriheten är en viktig princip och en nyckel för att förena frihet med rättvisa. Inom exempelvis välfärden ska den offentliga finansieringen skapa förutsättningar för likvärdighet och rättvisa, medan rätten att få göra **egna val** ger människor friheten att utforma sin välfärd efter sina egna behov.

En levande landsbygd är förutsättningen för ett hållbart samhälle. Landsbygden är platsen för framväxten av den gröna energin, den klimatsmarta och sunda maten, den naturnära turismen och upplevelser. Allt detta ger en unik möjlighet för landsbygden att ta ledningen i grön tillväxt för nya företag och hållbara jobb.

Trots ett bra **aktivt miljöarbete** finns det fortfarande mycket kvar att göra. Dagligen används kemikalier och tekniker vars effekter på människan och naturen är skadliga eller okända. De pågående **klimatförändringarna är det största miljöhotet** och riskerar att underminera frihet och välfärd för kommande generationer. I vår politik har miljöarbetet **en betydande plats** och vår strävan är att göra ett **positivt avtryck** för kommande generationer.

UTVECKLING I HELA KOMMUNEN

För Centerpartiet är det självklart att hela kommunen ska utvecklas. Tillväxten skapas av att man samverkar och utvecklas över gränser och hittar nya innovativa lösningar där man tar till vara på det engagemang och den kunskap som finns hos människor. För att ett samhälle ska fungera och vara attraktivt för både boende, företag och besökare krävs en fungerande infrastruktur och en grundläggande samhällsservice. Kommunen ska garantera att en sådan service finns tillgänglig i hela kommunen. Vi ska gynna gröna, smarta tekniklösningar som kan skapa tillväxt samtidigt som de ger underlag för att utvecklar de mindre orterna.

Vi har under några år kraftigt ökat vårt invånarantal. Det ställer stora krav på samhällsutveckling, inte minst för bostadsmarknaden utan också för servicen i övrigt. Att ha tillgång till en variation av bostäder är viktigt i hela vår kommun. Under de kommande åren kommer flera nybyggnationer av bostäder att slutföras inom hela kommunen vilket kan ge oss ökade möjligheter att balansera efterfrågan

Viktiga punkter

- God väghållning och skötsel av det kommunala vägnätet.
- Det ska finnas bidrag till de enskilda vägarna samt privata utfartsvägarna.
- Det ska finnas ett väl utbyggt nät av gång- och cykelvägar i hela kommunen.
- Ombyggnaden av riksväg 27, Ronneby-Växjö, ska fortsätta.
- Arbeta för att Vägverket ska projektera och bygga gång- och cykelväg mellan Listerby och Johannishus, längs väg 669 Leråkravägen-Hamnvägen och längs väg 638 Kullåkra-Saxemara.
- Det ska finnas bussförbindelser mellan alla kommundelar och Ronneby tätort.
- Slå vakt om Blekinges flygplats i Kallinge och utveckla med internationell linje till någon europeisk flyghub.
- Inför tågstopp i Kallinge (nära flyget) och i Johannishus.
- Arbetet med att uppnå bredbandsuppkoppling, via fiberkabel, i hela kommunen ska fortsätta för att uppnå 100% till år 2020.
- Mobiltäckning ska finnas i hela kommunen.
- Strandskyddsreglerna ska användas så att man på ett kontrollerat sätt kan tillåta undantag för att uppnå attraktiva boendemiljöer på landsbygden.
- Bostadsbebyggelse ska underlättas och ske i hela kommunen.
- Det ska finnas en god konsumentrådgivning.
- Tillgång till samhällsservice ska finnas i hela kommunen.
- En ny hållbar stadsdel ska byggas i Kilenområdet.

TRYGGHET har stor betydelse för människors välbefinnande. Människor har en rad grundläggande behov av bl.a. mat, kläder, boende och vård som vi har ett gemensamt ansvar för att alla ska ha tillgång till. De som drabbats av sjukdom, funktionsnedsättning eller arbetslöshet ska därutöver garanteras en ekonomisk grundtrygghet som förhindrar att de fastnar i livslång utsatthet och som ger den enskilde stöd att ställa om och komma tillbaka. Efter ett avslutat arbetsliv, ska man vara trygg i försörjningen för resten av livet.

Den grundläggande tryggheten måste vara så heltäckande att ingen tillåts falla igenom skyddsnäten, och så stark att den klarar av att ge alla en ny chans i livet. Centerpartiet har respekt för att trygghet innebär olika saker för olika människor men anser att tryggheten är som störst i ett öppet och fritt samhälle där människor kan mötas och knyta sociala band.

En viktig del av tryggheten är rättstryggheten. Ingen ska ha rätt att ta ifrån oss vår frihet och trygghet genom kriminella handlingar. Kriminalpolitiken ska därför både förebygga och avskräcka från brott, stödja brottsdrabbade och stimulera dem som har begått olagliga handlingar till en ny livssituation utan brottslighet.

Det brottsförebyggande arbetet är mångfacetterat är ett viktigt arbete som vi alla kan bidra till. Genom att arbeta tillsammans gör vi Ronneby tryggt. I Ronneby kommun samordnas det förebyggande arbetet av det Lokala Brottsförebyggande rådet.

Viktiga punkter

- Skärpt lagstiftning mot organiserad brottslighet och övergrepp.
- Polisverksamhet ska finnas inom kommunen och vara öppen och tillgänglig.
- Fler poliser ska finnas synliga i Ronneby.
- Tidiga brottsförebyggande insatser måste prioriteras.
- Vi ska ha ett förebyggande arbete för brott mot kvinnor och barn.
- Räddningstjänsten ska finnas på olika orter i kommunen.
- Vi ska ge stöd till de som lever i eller har levt i en destruktiv relation eller i dess närhet.
- Vi ska erbjuda sysselsättning till de som har försörjningsstöd och som kan utföra ett arbete.
- Olika möjligheter till föräldrautbildning ska stimuleras.
- Vi ska aktivt arbeta med rådgivning och information för att stärka den enskilde individen eller familjen som behöver stöd.
- Vi ska ha ett aktivt folkhälsoarbete. I det arbetet finns det ett nära samband mellan demokrati, jämlikhet och social trygghet.

NÄRA OCH TILLGÄNGLIG VÅRD OCH OMSORG är viktigt för den enskilda människan. Vården och omsorgen ska finnas nära, hålla hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. Sjukvården bör ta hänsyn till att människor är olika och att förutsättningarna ser olika ut i olika delar av landet, men alla ska vara trygga med att få en likvärdig vård. Utvecklingen av ny teknik och nya metoder för att bedriva vård och omsorg bör uppmuntras. Alla ska kunna få en trygg ålderdom med hög livskvalitet och värdighet. Personer med funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa eller missbruksproblem måste ha inflytande över sitt liv och få det stöd som behövs. Tillgängligheten är avgörande för människor med olika funktionsnedsättningar. Vi vill därför skapa en vardag och ett samhälle med tillgänglighet för alla. Olika typer av boendeformer behövs för att kunna erbjuda alla människor trygghet, gemenskap och god omvårdnad.

Valfrihet är viktigt för människors självbestämmande i livets alla skeden. Genom att uppmuntra olika aktörer inom vård och omsorg kan dessa utvecklas för att möta lokala och individuella behov.

Viktiga punkter

- Utveckla digitala och mobila lösningar. Mobila team som kommer hem till sköra patienter istället för att de tvingas resa till vårdcentralen är en del av den nära vården.
- Fler ska ha möjlighet till en personlig fast läkarkontakt.
- Korta vårdköerna genom att premiera regioner/landsting där patienter snabbt får sin behandling.
- Vården måste bli bättre på att se sambandet mellan fysisk och psykisk hälsa. Utveckla ett center för Psykisk hälsa i Ronneby.
- Folkhögskolan fyller en viktig funktion och kan utvecklas vidare i Bräkne-Hoby.
- Utveckla ambulanstillgängligheten i Ronneby.
- Äldre och människor med funktionsnedsättning ska ha delaktighet och jämlikhet i boende, utbildning, arbetsliv, fritid och samhällsservice.
- Lagen om valfrihetssystem säkrar att den enskilde själv får bestämma vem som utför vård – och omsorgstjänsterna.
- Maten ska vara lokalt tillagad och alternativ rätt ska finnas.
- Anpassade seniorbostäder samt trygghetsboenden ska byggas.
- Ökad kompetensutveckling för all vård- och omsorgspersonal

INTEGRATION Centerpartiet vill att de människor som kommer till Ronneby kommun ska känna sig välkomna och så snabbt som möjligt kunna lära sig svenska, ha ett boende, komma i utbildning och/eller komma ut i arbetslivet.

Ronneby ska vara en öppen och inkluderande kommun vilket ställer stora krav inte bara på den kommunala organisationen utan också på alla medborgare om solidaritet och medmänsklighet. Att som ny i kommunen få möjligheten att delta i den lokala sociala samvaron är av stor betydelse för integrationen i samhället.

Främlingsfientlighet och rasism är de mest allvarliga hoten vårt samhälle och vår demokrati står inför. Den bryter ned den ömsesidiga respekten och värdigheten människor emellan och underminerar de principer om öppenhet och utbyte med omvärlden som Sveriges välstånd vilar på. Främlingsfientlighet och rasism öppnar vägen för återkomst av ideologier, vars utgångspunkt är att människor har olika värde. Identitet eller grupptillhörighet ska inte påverka hur man behandlas. Diskriminering, strukturell rasism och intolerans, i alla dess former, ska motarbetas.

Viktiga punkter

- Fokus ska vara på en bra och snabb introduktion till vårt samhälle, språk och arbetsmarknad.
- Integration i samhället ska ske genom boenden, utbildning och jobb i hela kommunen.
- De nyanländas kompetens ska tillvaratas bättre än idag.
- SFI-undervisningen ska individuellt kunna kopplas till tidigare och nya yrkeskompetenser.
- Ett brett samarbete med olika organisationer och föreningar är en förutsättning för den sociala integrationen
- Kommunen ska sträva efter att vid nyanställningar öka andelen anställda, med utländsk bakgrund, inom verksamheter där dessa idag är kraftigt underrepresenterade.

Centerpartiet

- Kommunen ska erbjuda nystartsjobb för att ge möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden, få referenser och möjlighet till egen försörjning.
- Kommunen ska kraftfullt motverka alla former av diskriminering, rasism och intolerans.

JOBB OCH FÖRETAGANDE är grunden för mycket. Ju fler människor som är i arbete desto mer skattepengar kommer in till den gemensamma kommunala välfärden såsom förskolan, skolan, omsorgen och äldreomsorgen. Det är viktigt att det förs en politik som gör att företagen trivs i Ronneby och att det skapas fler jobb.

En politik som bejakar entreprenörskap gör det möjligt för människor att förverkliga sina drömmar. Det är enskilda människor som startar, driver och utvecklar företagen och som skapar jobb i hela vårt land. Goda villkor för entreprenörer, egenföretagare och små företag är därför avgörande för att skapa nya jobb. Ronneby ska förknippas med ett bra företagsklimat.

Jobben är grunden för hela samhällets utveckling; för jämlikhet, jämställdhet, välfärdens finansiering, förebyggande av utanförskap och inte minst för tillväxt i hela kommunen. En av samhällets absoluta huvuduppgifter är att alla människor ska ges möjlighet att arbeta och försörja sig själva, efter egen förmåga.

Viktiga punkter

- Starta en flygförbindelse mellan Ronneby och en europeisk storflygplats.
- Vi ska aktivt arbeta med att ge förutsättningar för ungdomar att komma ut på arbetsmarknaden.
- Låga arbetsgivaravgifter för företag som anställer ungdomar och möjlighet till yrkesintroduktionsanställningar ger förutsättningar för unga att komma in på arbetsmarknaden.
- Det ska vara enkla kontaktvägar till kommunen.
- Inom ramen för LOU (lagen om offentlig upphandling) ska inslagen av lokal upphandling av varor och tjänster öka.
- Genom ett aktivt arbete med det lokala företagsklimatet ska företagens möjlighet till att anställa fler öka.
- Kommunen ska erbjuda snabb hantering och enkla regelverk.
- Andelen offentlig verksamhet som bedrivs med alternativa driftsformer ska öka.
- ROT och RUT är exempel på bra skattereduktioner som stimulerar till fler arbetstillfällen.
- Inslagen av entreprenörskap och arbetsmarknadskunskap i skolan ska öka.
- Stöd och samverka med Ung företagsamhet (UF)
- Turismen ska utvecklas vidare genom att tillvarata kommunens mångskiftande landskap från kust via mellanbygd till skogsbygd.
- Besöksmål som finns i kommunen ska marknadsföras mer aktivt.
- Ekenäs camping ska utvecklas vidare.
- Östra piren i hamnen ska utvecklas till ett turist- och rekreationsområde.
- Skärgårdstrafiken och åtrafiken i Ronneby ån ska utökas under turistsäsongen.
- Förbättra trafikförbindelserna till olika besöksmål under turistsäsongen.
- Stimulera till fler verksamheter i attraktiva lägen på landsbygden.
- Inför en mötesstation och tågstopp vid flygplatsen i Kallinge.
- Vi ska marknadsföra mark och lokaler i kommunen som är tillgängliga för företagande.

NÄROMLAD
POLITIK

Centerpartiet

GRÖN TILLVÄXT med naturens kretslopp är grunden för allt liv. Tillgång till rent vatten, ren luft och giftfri miljö är en fundamental rätt för alla människor och en förutsättning för frihet i en vidare bemärkelse. Vi har en skyldighet att bruka utan att förbruka, att inte föröda kretsloppen för kommande generationer.

Dagligen används kemikalier och tekniker vars effekter på människan och naturen är skadliga eller okända. Gifter i luft, mark och vatten, hormonstörande ämnen, klimatförändringar, vattenbrist, utfiskning och utarmad biologisk mångfald på land och i hav, är exempel på miljöpåverkan som kommer att begränsa människors frihet och i vissa fall hota själva förutsättningarna för vår överlevnad.

Vi har både möjlighet och skyldighet att inom mindre än en generation bli ett samhälle med hundra procent förnybar energi, helt fritt från fossil energi. För att nå dit krävs tydliga ekonomiska styrmedel och långsiktiga satsningar på forskning och innovation för utveckling av framtidens klimatsmarta, resurssnåla och förnybara tekniker. Att bryta oljeberoendet i transportsektorn och nå svenska klimatmål förutsätter att vår fordonsflotta på sikt endast drivs med förnybar energi.

Mänskligheten är beroende av de ekosystem vi har omkring oss och som vi är en del av. Att skydda den biologiska mångfalden är nödvändigt för att ekosystemen ska kunna fortleva.

Människan har ett särskilt ansvar att agera så att andra levande varelser också kan fortleva.

En levande landsbygd är förutsättningen för ett hållbart samhälle. Landsbygden är platsen för framväxten av den gröna energin. Svenskt jordbruk, fiske och jakt ska ta ledningen för den klimatsmarta, sunda och säkra maten. Svensk djuruppfödning bidrar också till ett öppet landskap och möjliggör produktion av biogas. Vindkraft och solkraft kommer byggas ut. Naturnära turism och upplevelser kan skapa både förståelse för miljöutmaningarna och nya jobb. Allt detta ger en unik möjlighet för landsbygden att ta ledningen i grön tillväxt för nya företag och hållbara jobb.

Viktiga punkter

- Ronneby kommun ska bli Sveriges första hållbara kommun.
- De globala FN: målen i Agenda 2030 ska uppnås.
- Miljön ska vara hälsosam och ingen ska exponeras för ämnen i en nivå som kan vara skadlig.
- Vi ska säkerställa vår tillgång till friskt vatten och biologisk mångfald.
- Kommunen ska fortsatt profileras med C2C (Cradle to Cradle) såväl nationellt som internationellt.
- Mer lokalt tillagad mat i skola och äldreomsorg.
- En distributionscentral för samordnade transporter av produkter till kommunens verksamheter ska skapas.
- Närproducerade varor ska prioriteras och matsvinnet ska minska i de kommunala restaurangerna.
- Andelen ekologisk mat i den kommunala verksamheten ska år 2020 vara minst 50%.
- Det kommunala VA nätet ska byggas ut.
- Kommunen ska stimulera till användande av förnybara energikällor.
- Kommunen ska aktivt arbeta med energieffektivisering.
- Bräddning av avloppsvatten måste upphöra genom avskiljning av dagvatten.
- Det kommunala avloppsslammet ska hålla en kvalitet så att det kan återföras in i kretsloppet.

Centerpartiet

- Kommuninvånarna ska stimuleras att bättre bidra till kretsloppet genom avfallssortering.
- Allt byggmaterial i nya kommunala anläggningar ska registreras i en gemensam materialdatabas för att hanteras rätt i framtida kretslopp. Materialdatabasen ska också förhindra att giftiga och allergiframkallande material används i kommunens byggnader.
- Det är viktigt att stimulera till fler miljöanpassade fordon. Kommunens personbilar ska först och främst drivas av el- och biogas.
- Infrastruktur för el- och biogas till fordon ska byggas ut.
- Vi värnar om de kulturmiljöer som under lång tid funnits längs våra vattendrag.

KULTUR OCH FRITID är i djupaste mening, ytligaste underhållning, fysisk aktivitet, kunskap och gemenskap, och en betydande del av näringsliv och handel. Upplevelser är en grundläggande del av människors självförverkligande och delaktighet i samhället, som ständigt utvecklas i våra möten med varandra. Kultur och fritid breddar våra horisonter, ökar vår frihet och egenmakt, stärker den demokratiska grunden för samhället och ger genom bildning en möjlighet till livslångt lärande. Ett samhälle med blomstrande kultur och fritid, som innefattar alla, ger de bästa förutsättningarna för en hållbar framtid. Politiken ska fokusera på att skapa förutsättningar för alla att delta i kultur- och fritidslivet.

Viktiga punkter

- Det ska finnas ett brett kulturutbud med spridning i hela kommunen.
- Kulturcentrum ska utvecklas till ett kulturellt centrum i regionen.
- Kultur för barn och ungdom är viktigt och ska finnas tillgängligt även på fritiden.
- Det lokala kulturarvet ska bevaras. Ett lokalt museum ska etableras som även anknyter till fynden från Gribshunden och Västra Vång.
- Föreningsbidragen ska utvecklas vidare.
- Det ska finnas tillgång till bra samlingslokaler i hela kommunen.
- Vuxennärvaron bland ungdomar ska öka.
- Ungdomsledare ska finnas tillgängliga för att utveckla och stödja kommunens ungdomsverksamhet.
- Brunnsparken ska utvecklas vidare.
- Fritidsanläggningar ska så långt som möjligt vara föreningsdrivna.
- Spontanidrottsplatser ska finnas i alla tätorter.
- Ronneby isarena ska utvecklas med fler vinteraktiviteter.

UTBILDNING är grundläggande i ett demokratiskt samhälle. Det är det starkaste verktyg individen har för att utöka sina möjligheter, oavsett social och ekonomisk bakgrund. Från förskola till forskning utgör utbildningen grunden för jobb, företag och vår konkurrenskraft. En skola med eleven i centrum är viktig för att fler unga människor ska börja vuxenlivet med goda kunskaper och ett arbete. Alla barn har rätt att få de kunskaper som gör dem till delaktiga samhällsmedborgare.

FÖRSKOLAN ska bygga på en bra pedagogik och en mångfald av utförare som tar tillvara barnens nyfikenhet och lust att lära. Föräldrar ska ha rätt att välja de lösningar som passar familjen bäst.

Viktiga punkter

- Förskolans gruppstorlekar ska anpassas till att ge bästa förutsättningar för barnen.
- Barn med särskilda behov ska ges extra stöd.
- Förskolan ska finnas i hela kommunen, nära boendet.
- Föräldrarna ska ges valfrihet mellan olika utförare av förskoleverksamhet.
- Enskild pedagogisk omsorg är viktig för valfriheten.
- Kompetensutveckling av personal är viktig och ska ske kontinuerligt.
- Nya förskolor ska byggas för att möta det ökade behovet.

GRUNDSKOLAN ska ta vara på varje barns kreativitet och energi. Skolan måste se varje elevs möjligheter och utmaningar för att nå sina mål. Professionella lärares kompetens och pedagogik är avgörande. Att tidigt ge grundläggande färdigheter - som att kunna läsa, skriva och räkna - måste prioriteras, eftersom de är förutsättningen för allt annat lärande. Det offentliga ska garantera att utbildningen lever upp till höga krav på kvalitet och ge alla elever rätt till det stöd och den tid som krävs för att kunna lämna skolan med fullgoda kunskaper och uppnådda mål. Skolan måste vara i ständig utveckling och kunskap inhämtas med nya redskap, modern pedagogik och teknik. Föräldrarnas och barnens rätt att välja skola är central, samtidigt som de bör få ett ökat ansvar och inflytande i skolan.

Viktiga punkter

- Eleverna ska ges trygghet med tillräckligt antal vuxna i skolan.
- Nolltolerans mot mobbning och annan kränkande behandling.
- Det är viktigt med legitimerade lärare och en tro på lärarnas förmåga att själva styra över undervisningen.
- Aktiviteter som får eleven att röra sig mera och andra hälsobringande åtgärder ska ha en framskjuten plats i skolan.
- Nya pedagogiska verktyg ska stimuleras.
- Föräldrarnas engagemang och inflytande i barnens skolgång är viktigt.
- Landsbygdsskolorna är en tillgång för såväl barnen som bygden och måste få finnas kvar och utvecklas.
- Genom fristående skolor ges föräldrar och elever valfrihet.
- Kompetensutveckling av personal är viktig och ska ske kontinuerligt.
- Två nya 4-9 skolor ska byggas i Ronneby centralort. Övriga skolor i centralorten blir F-3 skolor.
- Maten i skolan ska vara så lokalt tillagad som möjligt.

GYMNASIESKOLAN ska utgå från det livslånga lärandet och anpassas utifrån de enskilda studenternas behov och förutsättningar. Möjligheten för elever och studenter att fritt välja utbildning ska vara så stor som möjligt. Samtidigt ska samarbetet med de olika aktörerna på arbetsmarknaden vara stort så att elever får en inblick i den arbetsmarknad som finns efter avslutade studier. Lärings- och yrkesutbildningar kopplade till arbetsmarknadens behov är viktigt.

Viktiga punkter

- Undervisningen ska vända sig till elever med såväl teoretisk som praktisk inriktning och ge grunden för ett livslångt lärande.
- Programutbudet ska organiseras i samarbete med övriga kommuner i länet.
- Skolan ska utveckla ett samarbete med näringslivet och högskolan för att möta framtidens arbetsmarknad.
- Elevinflytandet i undervisningen är viktigt.
- Eleverna ska stimuleras till demokratiskt deltagande i samhällsutvecklingen.

Centerpartiet

- Ung företagsamhet (UF) ska kunna utvecklas redan under högstadietiden.
- En sammanhållen skoldag ska eftersträvas.
- Undervisningen ska stimulera entreprenörskap och arbetsmarknadskunskap.
- Teknikcollege ska vidareutvecklas.
- Flygtekniskt gymnasium ska vidareutvecklas.
- Kompetensutveckling av personal är viktig och ska ske kontinuerligt.

VUXENUTBILDNING OCH HÖGRE UTBILDNING Den kommunala vuxenutbildningen ger möjlighet till bildning och ett fortsatt livslångt lärande. De mindre högskolorna är en viktig motor för regional tillväxt genom sin nära koppling till det omkringliggande näringslivet. Kommunala lärcenter har en viktig roll för att lokalt/regionalt kunna erbjuda deltagande i fortbildningar som inte finns i närområdet. Folkhögskolorna och studieförbunden med sin koppling till civilsamhället, liksom de mer yrkesorienterade utbildningarna med sin koppling till näringslivet, spelar en särskild roll.

Viktiga punkter

- Centerpartiet har varit drivande för skapandet av de regionala högskolorna i landet. Blekinge Tekniska Högskola är ett bra exempel och ska ges möjlighet att utvecklas i ett nära samarbete med kommunen och näringslivet.
- Vi ska aktivt arbeta för att det även fortsättningsvis ska bedrivas såväl forskning som akademiska studier i Ronneby. Via kommunens verksamheter Cefur och Kunskapskällan kan detta utvecklas vidare tillsammans med olika högskolor och universitet.
- Folkhögskolan fyller en viktig funktion och kan utvecklas vidare i Bräkne-Hoby.
- Samarbetet med studieförbunden ska stimuleras.